

2018. december 5. - **Kedves Bangóné, meggyőződéselem, ha a kormány nem kérdezősködne, akkor Önök azt kifogásolnák. Van sapka, nincs sapka. Nem gondolnám tehát, hogy rikácsolással a dolgok megoldhatók**

Most, advent idején, amikor jó volna elcsendesedni, durvaságoktól hangos a közélet. Amióta, úgymond, rendszert váltottunk, szinte naponta szembesülünk azzal, hogy a jó modort távolról sem ismeri nem kevés, a nyilvánosság előtt szereplő ember, akiket közéleti szereplőnek nevezünk. Az én nemzedékemet még tiszteletre nevelték, arra, hogy példaképként tekintsünk tanárainkra, s minden olyan emberre, aki tett valami jót saját közösségeért, az országért, s ha nagy szavakat akarunk használni, akkor az emberiségért.

Azt is megtanították, hogy a stílus maga az ember. Ám ha társaságomban manapság ez a téma szóba kerül, szinte kórusban mondják barátaim, ezeket kellene tisztelni, ezeket a vicsorgó, acsarkodó, önmagukból kifordult lényeket, akik a sors különös kegye folytán egyebek közt képviselői mandátumhoz vagy bármilyen fontos pozícióhoz jutottak?

Szó sem lehet róla!

Szóval, ha a stílus maga az ember, akkor bizony nemigen tudunk büszkélkedni például az országgyűlési képviselőinkkel. Tisztelet persze a mindig fellelhető kivételnek! Ha a politikai életben elhangzott trágárságok, modortalanságok krónikáját megírná valaki, igencsak vaskos kötetre számíthatnánk. Ne jöjjön nekem senki azzal, hogy állítólag Hruscsov is a cipőjével verte az asztalt egy ENSZ-közyűlésen, a szovjet, de a világ más országait vezetőik modora sem érdekelt engem. S e témában ne is menjünk külföldre, sem pedig évtizedeket vissza az időben, hanem maradjunk a szomorú jelennél.

Minap nagy port kavart Szávay képviselő, aki valahol – nem a parlamentben – trágár szavakkal illetett egy őt „lenácizó”, állítólag zsidó hölgyet. Ha ez igaz, akkor nézetem szerint mindketten a nem kívánatos kocsmai stílust részesítették előnyben. Egyiküknek sem válik dicsőségére. Az egyik parlamenti képviselő, a liberális Bósz Anett ígérte, feljelentést is tesz Szávay ügyében, mondván „politikai kötelességünk azonnal reagálni (...) nézőpontom szerint a közösség tagja elleni erőszak alapeseti tényállását valószínűsítette meg a jobbkios politikus”. Majd hozzátette, Szávaynak vissza kellene adnia képviselői mandátumát. (Azóta meg is tette.) Nincs ezzel semmi baj, csak éppen az jutott eszembe, hogy a felbőszült képviselők, s nem csak Anett, ugyan már tegyék bele politikai kötelességeik sorába a jó modor követelményeit is. És vegyék tudomásul, modortalanságaikkal naponta játsszák el a parlament becsületét.

Számtalanszor volt alkalmam látni, hogy a Parlamentbe látogatók megilletődve lépnek be és járják végig Magyarország talán legimpozánsabb épületét. Vajon mit gondolhatnak, amikor otthon, a híradót nézve kiképzést kapnak alpári stíusból? Tisztelt képviselők! Vegyék tudomásul, nem mindegy, hogy valaki időtlen vagy idétlen. Aki időtlen, mert nem a pillanatnyi kétes sikerekre hajt, annak nevét megőrzi a történelem. Az idétlenekét csak akkor, ha netán egy olyan jelentős író, mint Herczeg Ferenc lejegyez róluk valamit. Herczeg például önéletírásában megemlíti egy délvidéki képviselőjelöltet, aki a múlt század elején azzal próbált népszerűséget szerezni, hogy kiváló szaltókat ugrott előre és hátra korteshadjárata idején. A mi honi idétlenjeink meg, úgy tűnik, trágársággal, durvasággal, ordibálással óhajtanak népszerűséget kicsikarni maguknak. Avagy rágalmakkal. Vagy ha nem rágalmakkal, akkor nem bizonyított állításokkal. Például az a képviselő, aki parlamenti szűzbeszédét úgy kezdte:

„Bevallom őszintén, kicsit meg vagyok szeppenve, isten bizony, ennyi bűnöző előtt én még életemben nem beszéltem.” Jakab Péter jobbikos képviselőnek csak annyit mondanék, hogy rendben van, bizonyára vannak bűnözők is a parlamentben. Vajon nem a „nem bűnöző” képviselők dolga lenne feltárni a bűnöket, s nem hangzatos mondatok puffogatására használni a drága perceket? Várjuk tehát tőle a konkrétumokat, mint ahogy mindenkitől, aki állít valamit, de nem bizonyít.

Vagy vegyük a szocialista Bangóné Borbély Ildikó legutóbbi kirohanását, amelyet a nemzeti konzultáció ellen intézett a T. Házban, méghozzá üvöltve és a postán megkapott kérdőívet teátrálisan lobogtatva. Egyebek közt azt kiabálta, miért kell ilyesmikre költeni, valamint azt is mondta, olyan feltételeket kell teremtenie a kormánynak, hogy ne menjen el több százezer ember Magyarországról külföldre dolgozni. A kérdőívet aztán ugyancsak rikácsolva és nagyjelenetbe ágyazva összetépte. Ripacskodásból jeles, de az ország elvándorlási adatainak jobbítását szorgalmazó ajánlások itt is hiányoztak. Mert Bangóné bizony nem mondta el, miként kell semmi perc alatt olyan körülményeket teremteni, amelyek itthon tartják a külföldön dolgozni kívánó embereket. Milyen furcsa, azt már elfelejtette a képviselőnő, hogy éppen a saját pártja próbálta biztatni a magyarokat a rendszerváltásnak nevezett valami kezdetén, hogy milyen jó lesz nekünk, mert nyithatunk cukrászdát Bécsben, s egy későbbi nagy MSZP-s politikus meg azért rótt meg bennünket, hogy Bulgáriában a felesége barátai, bezzeg, elindultak a nagyvilágba, a magyarok meg nem indultak el.

Kedves Bangóné, akkor mi baj van, ha elindulnak? Továbbá a nagy kirohanás közepette miért nem tetszett ajánlásokat adni a kormánynak, mit tegyen – a többi posztoszocialista ország polgárainak elvándorlásához képest arányaiban amúgy csekélyebb mutatókat produkáló – magyar elvándorlási adatok javítása érdekében? Ja, hogy a konzultáció költségeit fordítsák munkahelyteremtésre? Rendben. De akkor Önök miért nem javították a munkahelyteremtés mutatóit? Egyáltalán, mi a baj azzal, ha az emberek – legalább röviden – elmondhatják a véleményüket egy kérdőíven? Már ha akarják, mert nem kötelező kitölteni. Meggyőződésem, ha a kormány nem kérdezősködne, akkor Önök azt kifogásolnák. Van sapka, nincs sapka. Nem gondolnám tehát, hogy rikácsolással a dolgok megoldhatók. Egy esetben kérek Öntől elnézést a leírtakért, ha abban a híradó-összeállításban, amelyben Ön hadonászva rikácsolt, valóban megfontolandó ajánlásokat tett, de azt a híradó – sajnos ilyesmi is előfordul, legnagyobb bánatomra – nem közvetítette.

Mellesleg – vagy cseppet sem mellesleg – személyes élményeim is vannak a jó modor hiányával kapcsolatban. Amikor a Kossuth rádió főszerkesztője, majd a Magyar Rádió elnöke voltam, a kuratóriumi üléseken Haraszti Miklós úr, az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságában pedig Bauer Tamás képviselő kérte ki magának artikulátlanul üvöltve, hogy micsoda fasiszta műsor a Vasárnapi Újság, és mit képzelek én, hogy ezt hagyom. Máig végtelenül sajnálom, hogy ezek az ülések nem a nagy nyilvánosság előtt zajlottak.

Nos, a jó modort illetően élnék egy javaslattal. Na jó, kettővel. Az oktatást mostanában szünet nélkül bírálóknak talán azt kellene megfontolniuk, hogy érdemes lenne bevezetni az illetlen nevű tantárgyat. Hátha elérnénk vele valamit. Továbbá egyesek – lötytös indulataik kifejezésére készülve – otthon, tükör előtt tegyenek egy próbát, s először így adják elő produkcióikat. Hátha ez segít, s rádöbbennek, sokkal inkább taszító, mint hatékony mindaz, amit cselekszenek.

P.S.: Kövér László házelnök úrnak pedig mindenképpen megszavaznék egy Türelem, Tolerancia díjat mindazért, amit a T. Házban el kell viselnie.